

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO IŠVADA,
MICHAL BOBEK IŠVADA,
pateikta 2020 m. liepos 16 d.¹

Byla C-761/18 P

**Päivi Leino-Sandberg
prieš**

Europos Parlamentą

(Apeliacinis skundas – Galimybė susipažinti su Sąjungos institucijų dokumentais – Reglamentas (EB) Nr. 1049/2001 – Trečiosios šalies prašymas leisti susipažinti su dokumentu, kuris prašymo pateikimo metu buvo ginčijamas Bendrajame Teisme – Europos Parlamento atsisakymas leisti susipažinti remiantis teismo proceso apsauga – Ieškinys dėl panaikinimo – Pareiškimas, kad nebereikia priimti sprendimo, nes prašomas dokumentas prieinamas jo adresato interneto tinklaraštyje – Išlikęs suinteresuotumas pareikšti ieškinį – Ieškinio dėl panaikinimo dalykas – Teisinės pasekmės, kylančios dėl to, kad adresatas paskelbė prašomo dokumento versiją)

I. Įžanga

1. Mokslinės fantastikos gerbėjams „keliavimas nejudant“ visada asocijuosis su Frank Herbert romanu „Kopa“², ypač ekranizuotu siurrealioje 1984 m. David Lynch filmo fantazijoje³.
2. Vis dėlto, ar pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais⁴ įmanomas „atskleidimas nesuteikiant“? Trumpai metaforiškai tariant, toks yra pagrindinis šio apeliacinio skundo klausimas.
3. Päivi Leino-Sandberg pateikė prašymą leisti susipažinti su Europos Parlamento dokumentu. Jos prašymas buvo atmestas dėl to, kad prašomo dokumento adresatas tuo metu ginčijo jį Bendrajame Teisme⁵. Parlamento teigimu, dokumento nebuvo galima atskleisti remiantis teismo proceso apsauga pagal Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalies antrą įtrauką. P. Leino-Sandberg Bendrajame Teisme pareiškė ieškinį dėl tokio sprendimo panaikinimo. Vis dėlto, nežinant nei P. Leino-Sandberg, nei Parlamentui, šio dokumento adresatas jau buvo paskelbęs prašomo dokumento versiją (privačiame) tinklaraštyje. Tuo remdamasis Bendrasis Teismas vėliau pareiškė, kad nebereikia priimti sprendimo dėl ieškinio, nes prašomas dokumentas jau buvo prieinamas internete.

1 Originalo kalba: anglų.

2 Pirmasis 1965 m. leidimas *Chilton* (Filadelfija).

3 Vis dėlto atrodytų, kad kitiems „keliavimas nejudant“ (angl. „Travelling Without Moving“) labiau asocijuojasi su 1996 m. išleistu trečiuoju britų *funk* ir *acid jazz* grupės „Jamiroquai“ albumu.

4 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (OL L 145, 2001, p. 43; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 331).

5 Dėl šios bylos vėliau buvo priimtas 2018 m. kovo 22 d. Sprendimas *De Capitani / Parlamentas* (T-540/15, EU:T:2018:167).

4. Jeigu trečioji šalis internete paskelbia dokumento, su kuriuo pagal Reglamentą Nr. 1049/2001 buvo pateiktas prašymas leisti susipažinti, versiją, kokios teisinės pasekmės kyla Sąjungos teismuose vykstantiems procesams? Ar toks ieškinys dėl atsisakymo leisti susipažinti su dokumentu gali būti laikomas praradusiu dalyką, nes ieškovas nebėra suinteresuotas bylos baigtimi, o pirminis institucijos sprendimas, kuriuo ji atsisakė leisti susipažinti su dokumentu, vis dar galioja, ir ši institucija ieškovui niekada nepateikė jo autentiškos versijos?

II. Sąjungos teisinis pagrindas

A. Reglamentas Nr. 1049/2001

5. Reglamento Nr. 1049/2001 1 straipsnyje nurodyta:

„Šio reglamento tikslas yra:

- a) nustatyti EB sutarties 255 straipsnyje numatytos teisės susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos (toliau – institucijos) dokumentais principus, sąlygas bei visuomenės ar privačių interesų sąlygojamus apribojimus, kad būtų užtikrinta kaip galima platesnė susipažinimo su dokumentų [dokumentais] galimybė;
- b) numatyti taisykles, kurios leistų kuo labiau palengvinti naudojimąsi šia teise, ir
- c) skatinti gerą administracinę patirtį, susijusią su galimybe susipažinti su dokumentais.“

6. 2 straipsnyje „Naudos gavėjai ir taikymo sritis“ numatyta:

„1. Bet kuris Sąjungos pilietis ir bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, gyvenantis ar turintis registruotą buveinę valstybėje narėje, turi teisę, laikydamasis šiame reglamente nustatytų principų, sąlygų ir apribojimų, susipažinti su institucijų dokumentais.

<...>“

7. 3 straipsnyje pateikiamos kai kurių Reglamente Nr. 1049/2001 vartojamų sąvokų apibrėžtys:

„<...>

- a) „dokumentas“ – bet kokia forma (parašytas ant popieriaus, elektroninėje laikmenoje arba garso, vaizdo ar audiovizualiniame įrašė) pateiktas turinys, susijęs su į institucijos atsakomybės sferą įeinančia politika, veikla ir sprendimais;
- b) „trečioji šalis“ – bet kuris fizinis ar juridinis asmuo arba kitas subjektas, nepriklausantis atitinkamai institucijai, įskaitant valstybes nares, kitas Bendrijos arba ne Bendrijos institucijas ir įstaigas bei trečiąsias šalis.“

8. Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Institucijos nesuteikia galimybės susipažinti su dokumentais, dėl kurių atskleidimo nukentėtų apsauga:

- a) visuomenės intereso, susijusio su:
 - visuomenės saugumu;

- gynybos ir kariniais reikalais,
 - tarptautiniais santykiais,
 - Bendrijos arba valstybės narės finansine, pinigų ar ekonomine politika;
- b) individo privatumu ir neliečiamumu, ypač pagal asmens duomenų apsaugą reglamentuojančius Bendrijos teisės aktus.

2. Institucijos nesuteikia galimybės susipažinti su dokumentais, dėl kurių atskleidimo nukentėtų apsauga:

- komercinių fizinių arba juridinių asmenų interesų, įskaitant intelektinės nuosavybės,
- teismo proceso ir teisinės pagalbos,
- inspekcijų, tyrimų ir audito tikslų,

nebent atskleidimo reikalautų viršesnis viešasis interesas.

<...>

7. Šio straipsnio 1–3 dalyse numatytos išimtys yra taikomos tik tam laikotarpiui, kai toks draudimas yra pateisinamas, atsižvelgiant į dokumento turinį. Išimtys gali galioti ne ilgiau kaip 30 metų. <...>“

9. Remiantis Reglamento Nr. 1049/2001 6 straipsnio 1 dalimi, pareiškėjas neprivalo nurodyti paraiškos pateikimo priežasties.

10. Reglamento Nr. 1049/2001 10 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Jei atitinkama institucija dokumentą jau buvo paskelbusi ir prašytojas gali jį lengvai gauti, ši institucija gali įvykdyti savo pareigą užtikrinti galimybę susipažinti su dokumentais informuodama prašytoją, kaip gauti prašomą dokumentą.“

III. Faktinės aplinkybės ir procesas

A. Bylos aplinkybės ir procesas Bendrajame Teisme

11. Faktinės bylos aplinkybės ir procesas Bendrajame Teisme, kaip nurodyta skundžiamoje nutartyje⁶ ir kaip matyti iš bylos medžiagos, gali būti apibendrinti taip, kaip nurodyta toliau.

12. 2015 m. liepos 8 d. Sprendimu A(2015) 4931 (toliau – prašomas dokumentas) Europos Parlamentas nesuteikė Emilio De Capitani galimybės susipažinti su dokumentais LIBE-2013-0091-02 ir LIBE-2013-0091-03, kuriuose pateikta dviejų lentelių, sudarytų dėl tuo metu vykusių trišalių dialogų, ketvirta skiltis. 2015 m. rugsėjo 18 d. E. De Capitani Bendrajame Teisme pareiškė ieškinį dėl minėto sprendimo dėl atsisakymo panaikinimo (toliau – *De Capitani* byla).

⁶ 2018 m. rugsėjo 20 d. Nutartis *Leino-Sandberg / Parlamentas* (T-421/17, nepaskelbta Rink., EU:T:2018:628).

13. Tuo metu 2015 m. liepos 12 d. E. De Capitani paskelbė anotuotą prašomo dokumento versiją tinklaraštyje⁷. Vis dėlto atviroje tinklaraščio HTML versijoje kai kurios atkurto teksto dalys atrodė pakeistos. Sakinių dalys arba ištisos pastraipos iškeltos pusjuodžiu šriftu, kitos – kursyvu, kai kurie sakiniai pabraukti, taip pat panašu, kad dalis teksto praleista. Tinklaraščio autorius keliose vietose taip pat papildė tekstą, pareikšdamas savo pastabas arba nepritarimą Parlamento teiginiams.

14. 2016 m. gruodžio mėn., kai byla *De Capitani* vis dar buvo nagrinėjama Bendrajame Teisme, P. Päivi Leino-Sandberg (toliau – apeliantė), tuo metu dirbusi tarptautinės ir Europos teisės profesore Rytų Suomijos universitete, pateikė prašymą Parlamentui (toliau – apeliacinio proceso šalis) suteikti jai galimybę susipažinti su Parlamento sprendimu dėl E. De Capitani prašymo. Ji nurodė, kad susipažinti su prašomu dokumentu buvo reikalinga siekiant užbaigti du mokslo tyrimų projektus, kuriems ji tuo metu vadovavo.

15. 2017 m. sausio 23 d. kita apeliacinio proceso šalis atsisakė suteikti apeliantei galimybę susipažinti su prašomu dokumentu, motyvuodama tuo, kad dėl jo atskleidimo nukentėtų teismo proceso apsauga, kaip numatyta Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalies antroje įtraukoje. Apeliantė vėliau pateikė kartotinę paraišką.

16. 2017 m. balandžio 3 d. Sprendimu A(2016) 15112 (toliau – ginčijamas sprendimas) kita apeliacinio proceso šalis patvirtino atsisakymą suteikti apeliantei galimybę susipažinti su prašomu dokumentu. Ši šalis visų pirma nurodė, kad sprendimas, kuriuo *De Capitani* atsisakoma leisti susipažinti su dokumentu, tuo metu buvo ginčijamas Bendrajame Teisme ir jo atskleidimas visuomenei paveiktų teisę į teisingą bylos nagrinėjimą ir šalių procesinę lygybę. Be to, vertinant plačiau, taip būtų daromas išorinis spaudimas teismų veiklai ir neišvengiamai pakenkta teismo proceso sklandumui.

17. 2017 m. liepos 6 d. apeliantė Bendrajame Teisme pareiškė ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo. Kita apeliacinio proceso šalis vėliau pateikė atsiliepimą.

18. 2017 m. lapkričio 14 d. taikydamas proceso organizavimo priemonę, grindžiamą Bendrojo Teismo procedūros reglamento 89 straipsniu, Bendrasis Teismas atkreipė apeliantės dėmesį į tai, kad E. De Capitani prašomą dokumentą paskelbė minėtame tinklaraštyje⁸. Bendrasis Teismas paprašė apeliantės nurodyti, ar ją tenkina tai, kad ji galėjo susipažinti su dokumentu internete.

19. 2017 m. lapkričio 30 d. apeliantė atsakė nežinojusi, kad prašomas dokumentas buvo prieinamas internete, kol jai apie tai nepranešė Bendrasis Teismas. Ji nurodė, kad tai, jog dokumentas prieinamas internete, jos netenkina.

20. Vėliau Bendrasis Teismas nurodė šalims antrą kartą pasikeičiant procesiniais dokumentais sutelkti dėmesį į apeliantės ieškinio priimtinumą. 2018 m. sausio mėn. apeliantė pateikė dubliką. 2018 m. kovo 9 d. kita apeliacinio proceso šalis pateikė tripliką. Pastaroji visų pirma teigė taip pat nežinojusi apie prašomo dokumento paskelbimą internete, kol apie tai neinformavo Bendrasis Teismas. Jos manymu, dėl to, kad dabar apeliantei jau yra žinoma apie šį paskelbimą, jos ieškinys dėl panaikinimo neteko dalyko. Todėl Parlamentas triplike prašė pripažinti, kad nebereikia priimti sprendimo.

21. 2018 m. kovo 15 d. raštuose Bendrasis Teismas informavo šalis, jog Parlamento prašymas pripažinti, kad nebėra pagrindo priimti sprendimo, nebuvo išnagrinėtas, nes nebuvo pateiktas kaip atskiras dokumentas, kaip to reikalaujama pagal jo Procedūros reglamento 130 straipsnio 2 dalį.

⁷ Interneto svetainėje www.free-group.eu/2015/07/12/eus-laws-are-like-sausages-you-should-never-watch-them-being-made (pateikta Bendrojo Teismo bylos medžiagoje, versija pastarąjį kartą tikrinta 2020 m. gegužės 21 d.).

⁸ Šios išvados 7 išnaša, kurioje pakartotas Bendrojo Teismo nurodytas hipersaitas.

22. 2018 m. kovo 27 d. Parlamentas atskiru dokumentu pateikė prašymą pripažinti, kad nebėra pagrindo priimti sprendimo. Kita apeliacinio proceso šalis papildomai teigė, kad Bendrasis Teismas turėtų atmesti apeliančios ieškinį kaip nepriimtina arba nepagrįstą ir priteisti iš jos bylinėjimosi išlaidas.

23. 2018 m. balandžio 5 d. Bendrasis Teismas paprašė apeliančios pateikti pastabas dėl kitos apeliacinio proceso šalies prašymo nuspręsti, kad nebėra pagrindo priimti sprendimo. Savo atsakyme apeliančios pabrėžė, jog nei ji, nei kita apeliacinio proceso šalis iš tikrųjų nežinojo, kad E. De Capitani patalpino prašomą dokumentą interneto tinklaraštyje, kol klausimo neiškėlė Bendrasis Teismas. Ji teigė, kad sąvoka „paskelbtas“ yra netinkama, kalbant apie dokumentą, kurį privatus asmuo patalpino kažkur virtualioje erdvėje esančiame tinklaraštyje. Ji taip pat teigė, kad vis dar galiojantis Parlamento sprendimas nesuteikti galimybės susipažinti negali būti apsaugotas nuo teisminės kontrolės todėl, kad kažkas paprasčiausiai patalpino prašomą dokumentą tinklaraštyje.

24. Tuo metu, 2018 m. kovo 22 d., kol ši byla vis dar buvo nagrinėjama pirmąja instancija, Bendrasis Teismas priėmė sprendimą *De Capitani* byloje. Jis panaikino Parlamento sprendimą dėl E. De Capitani, konstatuodamas, kad Parlamentas pažeidė Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 3 dalies pirmą pastraipą, nes, kol dar buvo nagrinėjama byla, jis atsisakė atskleisti nagrinėjamų dokumentų ketvirtą skiltį, motyvuodamas tuo, kad tai būtų rimtai pakenkę jo sprendimų priėmimo procesui⁹.

B. Skundžiama nutartis ir procesas Teisingumo Teisme

25. 2018 m. rugsėjo 20 d. nutartyje (toliau – skundžiama nutartis)¹⁰ Bendrasis Teismas konstatavo, kad nebereikia priimti sprendimo dėl apeliančios pareikšto ieškinio.

26. Bendrasis Teismas iš esmės konstatavo, kad ieškinys dėl sprendimo, kuriuo atsisakoma suteikti galimybę susipažinti su dokumentais, panaikinimo nebetenka dalyko, jeigu trečioji šalis padarė nagrinėjamus dokumentus prieinamus ir ieškovas gali susipažinti su jais ir naudoti juos taip pat teisėtai, kaip būtų galėjęs, jei būtų gavęs šiuos dokumentus pagal prašymą, pateiktą remiantis Reglamentu Nr. 1049/2001¹¹. Atsižvelgiant į tai, kad pats dokumento adresatas suteikė galimybę susipažinti su visu prašomu dokumentu, nekilo abejonių, kad apeliančios galėjo visiškai teisėtai naudoti jį savo darbui universitete¹².

27. Be to, kaip nusprendė Bendrasis Teismas, nepanašu, kad nurodomas atsisakymo leisti susipažinti neteisėtumas galėtų pasikartoti ateityje kitomis aplinkybėmis nei konkrečios šios bylos aplinkybės. Kitos apeliacinio proceso šalies atsisakymas leisti susipažinti su prašomu dokumentu buvo susijęs konkrečiai su šia byla ir *ad hoc* pobūdžio, nes, pirma, *De Capitani* byla dar buvo nagrinėjama ir, antra, apeliančios prašymas buvo pateiktas vykstant aktyvioms diskusijoms tinklaraščiuose ir reiškiant nuomones, kurios galėjo paveikti kitos apeliacinio proceso šalies poziciją byloje¹³. Be to, kadangi prašomą dokumentą atskleidė pats adresatas, o ne kita apeliacinio proceso šalis, apeliančios negalėjo teigti, kad pats adresatas prieš atskleisdamas dokumentą, su kuriuo susipažinti buvo pateiktas prašymas¹⁴, taikė vilkinimo taktiką, laukdamas, kol Sąjungos teismuose galimai bus pareikštas ieškinys.

9 2018 m. kovo 22 d. Sprendimas *De Capitani / Parlamentas* (T-540/15, EU:T:2018:167).

10 2018 m. rugsėjo 20 d. Nutartis *Leino-Sandberg / Parlamentas* (T-421/17, nepaskelbta Rink., EU:T:2018:628).

11 Skundžiamos nutarties 27 punktą.

12 Skundžiamos nutarties 28 punktą.

13 Skundžiamos nutarties 33 punktą.

14 Skundžiamos nutarties 35 punktą.

28. Bendrasis Teismas dėl to konstatavo, kad apeliančios pareikštas ieškinys neteko dalyko, nes E. De Capitani atskleidė prašomą dokumentą. Taigi neberekėjo priimti sprendimo nei tuo klausimu, nei dėl Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės pateiktų prašymų leisti įstoti į bylą. Bendrasis Teismas nurodė kiekvienai šaliai padengti savo bylinėjimosi išlaidas. Jis taip pat nurodė Suomijos Respublikai ir Švedijos Karalystei padengti savo bylinėjimosi išlaidas.

29. Šiame apeliaciniame skunde apeliančios prašo Teisingumo Teismo panaikinti skundžiamą nutartį, priimti galutinį sprendimą byloje ir priteisti iš kitos apeliacinio proceso šalies bylinėjimosi išlaidas, įskaitant įstojusių į bylą šalių patirtas bylinėjimosi išlaidas.

30. Grįsdama apeliacinį skundą apeliančios pateikia du pagrindus. Pirma, ji teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, konstatuodamas, kad ieškinys nebeturi dalyko. Antra, jis padarė teisės ir procedūrinių klaidų, konstatuodamas, kad apeliančios nebėra suinteresuota pareikšti ieškinį.

31. Atsiliepime Parlamentas teigia, kad abu apeliacinio skundo pagrindai turėtų būti atmesti arba kaip iš dalies nepriimtini ir iš dalies nepagrįsti, arba kaip nepagrįsti.

32. Apeliančios ir Parlamentas taip pat atitinkamai pateikė dubliką ir tripliką.

33. Suomijos Respublika ir Švedijos Karalystė įstojo į bylą palaikyti apeliančios reikalavimų.

IV. Vertinimas

34. Šios išvados struktūra yra tokia, kaip nurodyta toliau. Pirmiausia nagrinėsiu apeliančios pateiktų dviejų apeliacinio skundo pagrindų tarpusavio ryšį, visų pirma skirtumą tarp ieškinio dėl panaikinimo dalyko (arba objekto) ir (liekamojo) tolesnio suinteresuotumo tokiu teismo procesu, jeigu pradinis bylos dalykas tikrai išnyko (A). Tada įvertinsiu pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą (B). Kadangi, pritardamas apeliančios, laikausi nuomonės, kad šios bylos dalykas neišnyko, todėl pirmasis apeliacinio skundo pagrindas turėtų būti pripažintas pagrįstu, tik glaustai išnagrinėsiu antrąjį apeliacinio skundo pagrindą (C) ir tada padarysiu išvadą dėl šio apeliacinio skundo apimties (D).

A. Apeliančios pateiktų dviejų apeliacinio skundo pagrindų tarpusavio ryšys

35. Apeliaciniame skunde apeliančios pateikė du pagrindus: pirma, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, konstatuodamas, kad ieškinys *nebeturi dalyko*; antra, jis padarė teisės klaidą, konstatuodamas, kad apeliančios *nebėra suinteresuota* pareikšti ieškinį.

36. Dėl šių dviejų apeliacinio skundo pagrindų tarpusavio ryšio apeliančios teigia, kad skundžiamojoje nutartyje nepagrįstai suplaktas į vieną tariamas ieškinio dėl panaikinimo dalyko nebuvimas ir suinteresuotumas pareikšti ieškinį. Vis dėlto tai yra dvi skirtingos teisinės sąvokos, kurias reikėtų vertinti atskirai. Kitos apeliacinio proceso šalies nuomone, poreikis tęsti ieškinio dalyką turi būti įvertintas kartu vertinant ir išlikusį suinteresuotumą pareikšti ieškinį.

37. Pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją ieškovo *suinteresuotumas pareikšti ieškinį*, atsižvelgiant į ieškinio dalyką, turi egzistuoti pareiškiant ieškinį, nes priešingu atveju ieškinys būtų nepriimtinas. Šis ginčo tikslas, kaip ir suinteresuotumas pareikšti ieškinį, turi išlikti iki galutinio teismo sprendimo priėmimo, nes priešingu atveju neberekės priimti sprendimo, o tai reiškia, kad ieškinio patenkinimas

turi suteikti naudos jį pareiškusiai šaliai¹⁵.

38. Ieškovas gali *išlaikyti suinteresuotumą* reikalauti sprendimo panaikinimo, kad būtų atkurta jo pradinė padėtis arba kad ginčijamo akto rengėjas būtų priverstas padaryti atitinkamus pakeitimus ateityje ir taip būtų išvengta skundžiamam aktui tariamai būdingo neteisėtumo pasikartojimo pavojaus¹⁶.

39. Sutinku su kita apeliacinio proceso šalimi, kad ieškinio dėl panaikinimo dalykas ir išlaikytas suinteresuotumas pareikšti ieškinį gali tam tikru mastu sutapti. Taip pat akivaizdu, kad vartojama terminologija ne visada yra nuosekli. Pavyzdžiui, sąvoka ginčo „dalykas“ vartojama pakaitomis su sąvokomis ginčo „objektas“, „turinys“ ar net „tikslas“. Be to, kai paaiškėja, kad per tą laiką institucija pateikia prašomą dokumentą, todėl pradinis ieškovo prašymas iš esmės buvo patenkintas, Teisingumo Teismas tada paprastai nagrinėja suinteresuotumą vienu ypu, todėl nagrinėjamo ieškinio „dalykas“, nagrinėjant jį tik kaip vieną veiksnių bendrame kontekste, susijusiam su bet kokio išlikusio suinteresuotumo pareikšti ieškinį buvimu, potencialiai išnyksta¹⁷.

40. Vis dėlto Teisingumo Teismas bendrai išskiria dviejų rūšių suinteresuotumą: pirma, ieškovo *pirminį* suinteresuotumą pareikšti ieškinį ir, antra, bet koki *liekamąjį, tolesnį* ieškovo suinteresuotumą, kuris išlieka net po to, kai dėl tam tikro įvykio pirminis suinteresuotumas išnyksta.

41. Kalbant konkrečiau, atsižvelgiant į tikrąjį ginčą dėl galimybės susipažinti su dokumentais pagal Reglamentą Nr. 1049/2001 kontekstą, ieškinio¹⁸, pareikšto siekiant užtikrinti teisės susipažinti įgyvendinimą, objektas yra ginčijamų sprendimų panaikinimas. Tai neabejotinai yra *formalusis* ieškinio objektas – panaikinti nepalankų sprendimą, taip priverčiant atitinkamą instituciją priimti naują sprendimą. Taip pat galima teigti, kad ieškinys dėl neigiamo sprendimo dėl galimybės susipažinti su prašomu dokumentu panaikinimo irgi gali turėti pagrindinį *materialinį* objektą arba šiuo požiūriu labiau (paslėptą) dalyką – gauti atitinkamą dokumentą, su kuriuo iš pradžių buvo prašoma leisti susipažinti.

42. Ieškovas išlaiko *pirminį suinteresuotumą* (ir ieškinys negali netekti dalyko), nebent įvyksta viena iš dviejų alternatyvų: i) ginčijamas sprendimas formaliai atšaukiamas (*formalus* ginčo objekto išnykimas); arba ii) institucija suteikia ieškovui visapusišką galimybę susipažinti su prašomu dokumentu, nebūtinai atšaukdama ankstesnį sprendimą, iš esmės visiškai patenkindama ieškovo prašymą (*materialus* ginčo objekto išnykimas).

43. Toliau, darant prielaidą, kad toks pirminis suinteresuotumas tikrai išnyko, ieškovas vis dar gali išlaikyti *liekamąjį suinteresuotumą* pareikšti ieškinį arba, kaip dažniau pasitaiko praktiškai, dėl galutinio teismo sprendimo paskelbimo, nepaisant to, kad gauna dokumentą nagrinėjant bylą.

15 Žr., pavyzdžiui, 2007 m. birželio 7 d. Sprendimą *Wunenburger / Komisija* (C-362/05 P, EU:C:2007:322, 42 punktą); 2008 m. balandžio 17 d. Sprendimą *Flaherty ir kt. / Komisija* (C-373/06 P, C-379/06 P ir C-382/06 P, EU:C:2008:230, 25 punktą); 2013 m. gegužės 28 d. Sprendimą *Abdulrahim / Taryba ir Komisija* (C-239/12 P, EU:C:2013:331, 61 punktą); 2017 m. lapkričio 9 d. Sprendimą *HX / Taryba* (C-423/16 P, EU:C:2017:848, 30 punktą); 2017 m. lapkričio 23 d. Sprendimą *Bionorica ir Diapharm / Komisija* (C-596/15 P ir C-597/15 P, EU:C:2017:886, 84 ir 85 punktai); ir 2018 m. rugsėjo 4 d. Sprendimą *ClientEarth / Komisija* (C-57/16 P, EU:C:2018:660, 43 punktą).

16 Žr., pavyzdžiui, 2007 m. birželio 7 d. Sprendimą *Wunenburger / Komisija* (C-362/05 P, EU:C:2007:322, 50 punktą); 2013 m. gegužės 28 d. Sprendimą *Abdulrahim / Taryba ir Komisija* (C-239/12 P, EU:C:2013:331, 63 punktą) ir 2018 m. rugsėjo 4 d. *ClientEarth / Komisija* (C-57/16 P, EU:C:2018:660, 48 punktą).

17 Žr., pavyzdžiui, 2018 m. rugsėjo 4 d. Sprendimą *ClientEarth / Komisija* (C-57/16 P, EU:C:2018:660, 43–52 punktai).

18 Šauningai renkuosi vartoti sąvoką ieškinio „objektas“ (angl. „object“), palyginti su angliškuose kai kurių Teisingumo Teismo sprendimų vertimuose vartojama ieškinio dalyko (angl. „purpose“) sąvoka.

44. Atsižvelgiant į pastarąjį atvejį, Teisingumo Teismo jurisprudencijoje galima išskirti du scenarijus. Pirmia, ieškovas išlaiko suinteresuotumą pareikšti ieškinį, „kad būtų atkurta jo pradinė padėtis“. Pavyzdžiui, tuo remdamasis Teisingumo Teismas nusprendė, kad suinteresuotumas pareikšti ieškinį gali išlikti kaip pagrindas pareikšti galimą ieškinį dėl žalos atlyginimo¹⁹. Toks suinteresuotumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, visų pirma į nurodomo neteisėtumo padarinius²⁰. Antra, ieškovas išlaiko suinteresuotumą pareikšti ieškinį, „kad skundžiamo akto rengėjas būtų priverstas padaryti atitinkamus pakeitimus ateityje ir taip būtų išvengta skundžiamam aktui tariamai būdingo neteisėtumo pasikartojimo pavojaus“²¹.

45. Apibendrinant darytina išvada, kad pirminis suinteresuotumas pareikšti ieškinį dėl panaikinimo išliks tol, kol ginčijamas sprendimas bus formaliai panaikintas arba kol ieškovo prašymas bus visiškai patenkintas materialiai. Bet koks kitas (paskesnis arba liekamasis) suinteresuotumas bus susijęs su visais kitais klausimais, galinčiais paskatinti Teisingumo Teismą vis tiek priimti sprendimą šiuo klausimu, net jei pirminis ieškinio objektas išnykęs.

46. Svarbu, kalbant apie nagrinėjimo tvarką, kad minėtos dvi kategorijos yra du nuoseklūs [chrono]loginiai žingsniai. Tik jeigu pirmame žingsnyje nustatoma, kad ieškovas prarado pirminį suinteresuotumą pareikšti ieškinį, reikėtų nagrinėti antrąjį žingsnį. Priešingu atveju, kol ieškovo prašymas nėra visapusiškai patenkintas nei formaliai, nei materialiai, nėra reikalo svarstyti jokio galimo kito ar tolesnio suinteresuotumo, kad Sąjungos teismas priimtų sprendimą dėl panaikinimo.

47. Dėl minėtų priežasčių manau, kad šioje byloje naudinga išnagrinėti kiekvieną iš dviejų apeliacinio skundo pagrindų tokia tvarka, kaip juos pateikė apeliante – paeiliui. Jie iš tikrųjų atspindi loginę tvarką, kaip turėtų būti tinkamai nagrinėjamas suinteresuotumo toliau bylinėtis klausimas.

B. Pirmasis apeliacinio skundo pagrindas

48. Pirmasis apeliacinio skundo pagrindas iš esmės susijęs su tuo, ar apeliantės prašymas buvo patenkintas *materialiai*, taigi, ar pirminis objektas (ir pirminis suinteresuotumas pareikšti ieškinį) išnyko.

49. Apeliante, palaikoma Suomijos ir Švedijos vyriausybių, teigia, kad taip nėra. Kita apeliacinio proceso šalis nepanaikino ginčijamo sprendimo. Kaip matyti iš Sprendimo *ClientEarth*²², dokumentų, su kuriais buvo prašoma suteikti galimybę susipažinti, paskelbimas nėra reikšmingas veiksnys sprendžiant, ar išlieka ieškinio dalykas. Be to, apeliante taip pat teigia niekada negavusi autentiškos prašomo dokumento versijos iš Parlamento. Atlikdama savo tyrimus ji negali remtis šališka ir neautentiška informacija, gauta iš privačių tinklaraščių internete.

50. Kitos apeliacinio proceso šalies teigimu, apeliantės ieškinys neteko dalyko paaiškėjus, kad jos prašomo dokumento adresatas paskelbė šį dokumentą. Labai tikėtina, kad tinklaraštis, kuriame E. De Capitani paskelbė dokumentą, apeliantei jau buvo žinomas, nes jame buvo skelbiami ir jos pačios straipsniai. Taigi apeliante galėjo susipažinti su tuo dokumentu ir teisėtai jį naudoti savo mokslo tyrimams ar bet kuriam kitam tikslui.

19 Žr., pvz., 1980 m. kovo 5 d. Sprendimą *Könecke Fleischwarenfabrik / Komisija* (76/79, EU:C:1980:68, 9 punktą) ir 2013 m. gegužės 28 d. Sprendimą *Abdulrahim / Taryba ir Komisija* (C-239/12 P, EU:C:2013:331, 64 punktą).

20 Žr., pavyzdžiui, 2013 m. gegužės 28 d. Sprendimą *Abdulrahim / Taryba ir Komisija* (C-239/12 P, EU:C:2013:331, 65 punktą).

21 Žr., pavyzdžiui, 2013 m. gegužės 28 d. Sprendimą *Abdulrahim / Taryba ir Komisija* (C-239/12 P, EU:C:2013:331, 63 punktą) dėl ribojamųjų priemonių ir ieškovo išlikusio suinteresuotumo, nors ieškovas buvo išbrauktas iš sąrašo, kuriam šios priemonės buvo taikomos, arba 2018 m. rugsėjo 4 d. Sprendimą *ClientEarth / Komisija* (C-57/16 P, EU:C:2018:660, 49–54 punktai).

22 2018 m. rugsėjo 4 d. Sprendimas *ClientEarth / Komisija* (C-57/16 P, EU:C:2018:660).

51. Iš Bendrojo Teismo bylos medžiagos neaišku, o ir Teisingumo Teismas nebuvo informuotas, ar Parlamentas kada nors būtų *formaliai* panaikinęs savo pirminį neigiamą sprendimą. Taigi nagrinėjamoje byloje tokios aplinkybės nesusiklostė ir atitinkamai toks scenarijus nėra reikšmingas šiai bylai.

52. Ar apeliančios prašymas buvo patenkintas *materialiai* ir dėl to išnyko pirminis ieškinio objektas (ir kartu pirminis suinteresuotumas pareikšti ieškinį)?

53. Tiek pirminio, tiek išlikusio suinteresuotumo toliau bylinėtis klausimas, kaip jau matyti iš pirmesnės šios išvados dalies, yra Sąjungos teismų procedūros klausimas. Ar byla vis dar galima pasikeitus aplinkybėms? Nors ši kategorija yra iš esmės savarankiška ir universali, taikytina bet kokiam bylinėjimuisi Sąjungos teismuose, suinteresuotumo toliau bylinėtis klausimas taip pat susietas su teisės klausimu ar sritimi, kurioje iškeliama byla. Kaip kitaip būtų galima įvertinti, ar ieškinys neturi dalyko, todėl galbūt yra pareikštas dirbtinai, jei nėra aišku, kokios teisės įgyvendinimą pagal Sąjungos teisę ieškovas siekia užtikrinti?

54. Dėl šios priežasties toliau pradėsiu būtent nuo tokio priminimo: kokios iš tiesų yra asmenų teisės (ir atitinkamos institucijų pareigos) pagal Reglamentą Nr. 1049/2001, kurias ieškovas, prašantis panaikinti institucijos priimtą neigiamą sprendimą dėl galimybės susipažinti, siekia įgyvendinti? (1) Tada pereisiu prie to, kas panašu į Bendrojo Teismo šioje byloje naudotą kriterijų siekiant nustatyti, ar ieškovo prašymas buvo materialiai patenkintas (2) Pasitelkdamas nagrinėjamą bylą kaip pavyzdį, įrodysiu, kodėl toks kriterijus yra konceptualiai klaidingas ir praktiškai nepagrįstas (3) ir tada padarysiu išvadą dėl to, koks šis kriterijus turėtų būti (4).

1. Asmenų teisės pagal Reglamentą Nr. 1049/2001

55. Reglamento Nr. 1049/2001 2 straipsnio 1 dalyje aiškiai numatyta, kad „bet kuris Sąjungos pilietis ir bet kuris fizinis ar juridinis asmuo, gyvenantis ar turintis registruotą buveinę valstybėje narėje“ turi (subjektinę) *teisę* susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ar Komisijos dokumentais. Pagal šio reglamento 2 straipsnio 3 dalį ši teisė iš esmės taikoma „visiems institucijos turimiems dokumentams, tai yra, jos parengtiems arba gautiems ir esantiems jos žinioje, susijusiems su visomis Europos Sąjungos veiklos sritimis“.

56. Vis dėlto, kaip yra kalbant apie dokumentus, kurie *jau buvo padaryti prieinami* visuomenei ir kurie yra viešai prieinami? Šiuo klausimu gana aiškų atsakymą pateikia Reglamento Nr. 1049/2001 teisėkūros istorija ir dabartinio reglamento sistema.

57. Pirma, kalbant apie teisėkūros istoriją, Komisijos pasiūlymo projekte buvo numatyta galimybės susipažinti su dokumentais išimtis, nurodant, kad reglamentas nebus taikomas „jau paskelbtiems ar kitaip viešai prieinamiems dokumentams“²³. Vis dėlto per teisėkūros procedūrą Parlamentas išreiškė ketinimą ne tik išbraukti šią projekto nuostatą, bet ir įtraukti kitą nuostatą (projekto 2a straipsnio 1 dalis, kurioje aiškiai nurodyta, kad „teisė susipažinti su institucijų dokumentais *apima ir* teisę susipažinti su *paskelbtais dokumentais*“²⁴. Taigi atrodytų, kad būtent Parlamentas ketino įtraukti visuomenei kitais būdais jau prieinamus dokumentus (t. y. dokumentus, su kuriais bendrai galimybę susipažinti suteikė pati Sąjungos institucija arba trečioji šalis) kaip tokius, su kuriais Sąjungos institucijos galima prašyti leisti susipažinti pagal Reglamentą Nr. 1049/2001.

²³ Reglamento projekto 2 straipsnio 2 dalis, kurioje neapibrėžta, ką reiškia „kitais būdais“ (COM (2000) 30 – 2000/0032(COD)).

²⁴ 2000 m. spalio 27 d. Europos Parlamento pranešimas dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (griežtesnė Hughes procedūra) – Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas; taip pat žr. 72 puslapį dėl Biudžeto kontrolės komiteto siūlytų pakeitimų COM(2000) 30 – 2000/0032(COD), PE 285.961. Žr., be kita ko, p. 19, 20 ir 72. Išskirta mano.

58. Antra, kalbant apie vidinę logiką, atrodo, kad galiojančios redakcijos reglamente laikomasi tarpinės pozicijos. Konkrečiai kalbant apie dokumentus, kuriuos *atitinkama institucija* jau buvo paskelbusi ir kurie yra lengvai prieinami pareiškėjui, Reglamento Nr. 1049/2001 10 straipsnio 2 dalyje numatytas pakeistas Sąjungos institucijos įsipareigojimas pareiškėjui. Tokiomis aplinkybėmis Sąjungos institucija nėra įpareigota pateikti prašomą dokumentą ir gali tik *informuoti* pareiškėją, kaip jis gali jį gauti.

59. Norėčiau pažymėti du aspektus, kurie aiškiai matyti iš reglamento 10 straipsnio 2 dalies teksto. Pirma, *atitinkamos institucijos jau paskelbtas dokumentas*, vertinant šią frazę gana plačiai, galbūt galėtų būti aiškinamas taip, kad šį dokumentą paskelbė pati nagrinėjama institucija arba kita institucija, žinoma, jeigu nekyla abejonių dėl prašomo dokumento autentiškumo²⁵. Antra, bet kuriuo atveju *informuojant pareiškėją apie tai, kaip gauti* prašomą dokumentą, nurodoma kopija visada „oficialiai patvirtinama“.

60. Reglamente Nr. 1049/2001 nieko nenurodyta dėl dokumentų, kuriuos viešai paskelbia *trečiosios šalys*. Reglamento 3 straipsnio b punkte „trečiosios šalys“ neapibrėžiamos, bet dėl kitų priežasčių, be kita ko, dėl galimybės susipažinti su trečiųjų šalių dokumentais pagal 4 straipsnio 4 dalį. Jame tikrai nenumatyta, kad trečioji šalis įpareigojama suteikti galimybę susipažinti, juo labiau jei tai yra privati šalis²⁶. Vis dėlto tai visiškai logiška.

61. Pirma, dėl teisės akto teksto pažymėtina, kad Reglamente Nr. 1049/2001 nenumatyta jokios išimties dėl to, kad prašomą dokumentą viešai paskelbė trečioji šalis. Galimybės susipažinti išimties išsamiai išvardytos Reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnyje.

62. Antra, kalbant apie tikslą, pažymėtina, kad Reglamento Nr. 1049/2001 1 straipsnyje ir 1, 2, 3 ir 4 konstatuojamosiose dalyse nurodytas jo siekis užtikrinti skaidrumą ir atvirumą Sąjungos institucijose, kurioms taikomas šis reglamentas, ir siekis visiems Sąjungos piliečiams suteikti kuo platesnę susipažinimo su Sąjungos dokumentais galimybę, taip pat ketinimas kuo labiau palengvinti naudojimąsi šia teise per tiesioginį institucijos ir pareiškėjo dialogą. Taigi pareiškėjas turi teisę gauti atitinkamos Sąjungos institucijos atsakymą, net jei tai yra viešai prieinami dokumentai.

63. Trečia, tai, kad institucija yra „oficialiai patvirtinusi“ nagrinėjamą dokumentą pagal 10 straipsnio 2 dalį yra labai svarbu jo baigtumui, vientisumui, autentiškumui ir teisėtam naudojimui. Savaime suprantama, kad niekam nebūtų leidžiama kažkur internete rastą informaciją pateikti kaip oficialų dokumentą ar institucijos poziciją, kol negautas dokumento originalas, oficialus atsakymas arba bent aiškus šios institucijos patvirtinimas, kad tai, kas rasta, iš tikrųjų kilę iš šios institucijos ir atspindi oficialią jos poziciją. Visa ši informacija pagal 10 straipsnio 2 dalį tampa dar svarbesnė, jeigu Sąjungos institucija iš pradžių atsisako suteikti galimybę susipažinti su ja, remdamasi šio reglamento 4 straipsnyje nurodytomis išimtimis.

64. Apibendrinant iš Reglamento Nr. 1049/2001 darytina aiški išvada, kad Sąjungos piliečiai turi subjektinę teisę susipažinti. Gavusi asmens prašymą institucija paprastai turi tris pasirinkimus. Pirma, suteikti galimybę susipažinti. Antra, atsisakyti suteikti galimybę susipažinti, paaiškinant, kodėl neleidžiama to padaryti. Trečia, jei institucija pageidauja, ir iš esmės tam, kad būtų galima pateikti teigiamą atsakymą pagal pirmąjį pasirinkimą, ji gali pateikti atsakymą pagal 10 straipsnio 2 dalį. Institucija gali nurodyti pareiškėjui, kur jis lengvai gaus prašomą dokumentą, šitaip užtikrindama perduodamos informacijos autentiškumą ir patikimumą.

²⁵ Taigi, pavyzdžiui, Komisijos atsakymas pareiškėjui, kuriame nurodoma, kad prašomi dokumentai iš tiesų yra prieinami (aiškiai nurodytoje) Tarybos interneto svetainėje, atitiktų 10 straipsnio 2 dalies prasnę, nors gal ir griežtai neatitiktų jos teksto.

²⁶ Galimas (suderintas) prašomo dokumento paskelbimas, kai valstybė narė tai padaro pagal šio reglamento 5 straipsnį, yra kitas klausimas.

65. Vis dėlto, jeigu dokumentą viešai paskelbia trečioji šalis, nėra nei patenkinama, nei panaikinama pareiškėjų teisė gauti tinkamą atitinkamos Sąjungos institucijos atsakymą pagal Reglamentą Nr. 1049/2001. Nei šio reglamento tekstas, nei prasmė nerodo, kad Sąjungos institucijoms nustatyti aiškūs ir konkretūs įpareigojimai galėtų būti faktiškai perduodami trečiajai šaliai.

2. Sprendimas *Jurašinović*

66. Paprastai nepatenkintas pareiškėjas, įsitikinęs, kad buvo pažeistos jam pagal Reglamentą Nr. 1049/2001 užtikrinamos teisės, pareiškia ieškinį dėl neigiamo sprendimo, kurį priėmė atitinkama institucija, panaikinimo. Pareiškus tokį ieškinį, pirminis ir neišnykęs ginčo objektas gali materialiai išnykti, jeigu nagrinėjant bylą nagrinėjama institucija galiausiai visapusiškai suteikia galimybę susipažinti su prašomu dokumentu, taip iš esmės priimdama teigiamą sprendimą ir suteikdama galimybę susipažinti pagal 10 straipsnio 1 dalį. Taip pat gali būti, kad institucija, kol tokia byla nagrinėjama, bendrauja su pareiškėju, informuoja jį, kad dokumentas dabar jau viešai prieinamas pagal 10 straipsnio 2 dalį, ir suteikia šiam asmeniui informaciją apie dokumento buvimo vietą, taip užtikrindama to dokumento vientisumą ir autentiškumą.

67. Jeigu būtų mėginama aiškinti, kad sprendimas pagal Reglamento Nr. 1049/2001 10 straipsnio 2 dalį²⁷ yra Parlamento triplikas arba paskesnis jo prašymas pripažinti, kad Bendrajame Teisme nagrinėjamoje byloje nebereikia priimti sprendimo (šio sprendimo turinys pareiškėjui buvo pateiktas per Bendrąjį Teismą, o tai gali atrodyti keista), reiktų pažymėti, kad šioje byloje tokio materialaus patenkinimo akivaizdžiai nebuvo.

68. Vis dėlto skundžiamos nutarties 27 ir 28 punktuose Bendrasis Teismas, daugiausia remdamasis Sprendimu *Jurašinović / Taryba* (toliau – Sprendimas *Jurašinović*)²⁸, konstatavo, kad: „ieškinys dėl sprendimo, kuriuo atsisakoma suteikti galimybę susipažinti su dokumentais, panaikinimo nebeturi dalyko, jeigu trečioji šalis padarė nagrinėjamus dokumentus prieinamus ir pareiškėjas gali susipažinti su šiais dokumentais, naudoti juos lygiai taip pat teisėtai, kaip ir tuo atveju, jei būtų gavęs šiuos dokumentus, pateikdamas paraišką pagal Reglamentą Nr. 1049/2001 <...>. Ši jurisprudencija juo labiau taikytina nagrinėjamoje byloje, nes pats dokumento adresatas paskelbė visą prašomą dokumentą, todėl nekyla abejonų, kad pareiškėja gali visiškai teisėtai jį naudoti savo darbui universitete“.

69. Kaip jau minėta šioje išvadoje, bendra procedūrinė suinteresuotumo pareikšti ieškinį kategorija galėtų būti suprantama kaip iki tam tikro lygio nepriklausanti nuo materialinių teisių, kurių įgyvendinimą siekiama užtikrinti tokiu ieškiniu²⁹. Taigi tokia procedūrinė kategorija gali nevisiškai atitikti esmę. Be to, suinteresuotumo pareikšti ieškinį kategorija turėtų būti formuojama gana pragmatiškai. Sąjungos teismai, panašiai kaip ir kiti teismai, bent kalbant apie ieškinius dėl panaikinimo, nėra konsultacinės teisės agentūros, į kurias turėtų kreiptis asmenys, neturintys jokio aiškaus suinteresuotumo bylos baigtimi.

70. Kita vertus, toks atskyrimas turi tam tikrų apribojimų. Šiuos apribojimus lemia bambagyslė, jungianti esmę ir procedūrą, kuri turėtų šią esmę įgyvendinti praktiškai. Bylinėjantis dėl galimybės susipažinti su dokumentais, prašymo materialinio patenkinimo galimybė, taigi kartu ir galimybė prarasti ginčo objektą, turi būti vertinama pirmiausia atsižvelgiant į tai, į ką pareiškėjas turėjo teisę.

²⁷ Tada kiltų nemažai intriguojančių klausimų, įskaitant tai, kiek Parlamentas pritarė nurodant nagrinėjamą tinklaraštį, nes šiame tinklaraštyje jo autorius taip pat yra paskelbęs nemažai gana nepalankių pastabų ir teiginių dėl Parlamento atliktos „teisinės analizės“, kurie įterpti į pateiktas prašomo dokumento dalis.

²⁸ 2012 m. spalio 3 d. Sprendimas *Jurašinović / Taryba* (T-63/10, EU:T:2012:516).

²⁹ Žr. šios išvados 53 punktą.

71. Atsižvelgdamas į tai, laikausi nuomonės, kad Bendrojo Teismo pozicija, kurios jis laikėsi remdamasis ankstesniu Sprendimu *Jurašinović*, kurį todėl vadinsiu tiesiog Sprendimo *Jurašinović* kriterijumi, yra klaidinga ir prasmės, ir praktiniu požiūriu. Prieš parodydamas, kodėl taip tikrai yra pagal šio apeliacinio skundo faktines aplinkybes, pirmiausia paaškinsiu šį sprendimą pagal jo kontekstą: kaip toks požiūris atsirado (i); kodėl jis nedera su kitais Bendrojo Teismo sprendimais ir atskleidžia jurisprudencijos nuoseklumo stoką (ii); ir apskritai kodėl jo negalima toliau laikyti po Teisingumo Teismo didžiosios kolegijos Sprendimo *ClientEarth* (iii).

i) Nuo Sprendimo „Weber“ iki Sprendimo „Jurašinović“: kriterijaus kilmė

72. Panašu, kad byla *Weber / Komisija* (toliau – Sprendimas *Weber*)³⁰ yra pirmoji, kurioje Bendrasis Teismas, priimdamas nutartį, konstatavo, kad nebereikia priimti sprendimo, jeigu trečioji šalis viešai paskelbė prašomą dokumentą (internete).

73. Toje byloje žurnalistas pateikė Komisijai prašymą leisti jam susipažinti su Konkurencijos generalinio direktorato raštu Vokietijos vyriausybei dėl Vokietijos valstybės pagalbos. Atsakydama į Bendrojo Teismo šalims pateiktą klausimą Komisija patvirtino, kad šis raštas buvo prieinamas visas internete patalpintame žurnale. Nutarties 41 punkte jis konstatavo: „Komisijos teigimu, ieškovas turi prieigą prie rašto, su kuriuo nori susipažinti, ir gali naudoti jį taip pat teisėtai, lyg būtų gavęs jį pateikdamas paraišką pagal Reglamentą Nr. 1049/2001“. Vis dėlto, kadangi ieškinys dėl panaikinimo buvo pripažintas akivaizdžiai nepriimtiniu dėl kitos priežasties, šis teiginys buvo pateiktas tik šiaip sau, greta Bendrojo Teismo motyvų, ir iš tikrųjų nebuvo taikomas toje byloje.

74. Vėliau byloje *Jurašinović* ieškovui nebuvo leista susipažinti su Tarybos dokumentais, susijusiais su Tarptautiniu baudžiamuoju teismu buvusiąjai Jugoslavijai (toliau – TBTJ) ir jame nagrinėjama byla. Gindama savo poziciją Taryba teigė, kad ieškovas nebuvo teisiškai suinteresuotas pareikšti ieškinio, nes ieškinio pareiškimo dieną TBTJ jau buvo pavišinęs kai kuriuos prašomus dokumentus internete, savo teismo duomenų bazėje.

75. Tokiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas aiškiai rėmėsi Sprendimu *Weber*, konstatuodamas, kad „ieškinys dėl sprendimo, kuriuo neleidžiama susipažinti su dokumentais, panaikinimo nebeturi dalyko, jei trečioji šalis sudarė galimybę susipažinti su aptariamais dokumentais, o paraišką pateikęs asmuo gali su šiais dokumentais susipažinti ir pasinaudoti jais lygiai taip pat teisėtai, kaip ir tuo atveju, jeigu jo paraiška, pateikta pagal Reglamentą Nr. 1049/2001, būtų patenkinta³¹“. Vis dėlto, kadangi Bendrasis Teismas pažymėjo, kad „ieškinio pareiškimo dieną“ aptariamieji dokumentai *nebuvo* prieinami TBTJ interneto svetainėje, jis galiausiai atmetė Tarybos nurodytą nepriimtumo pagrindą, nes iš bylos medžiagos nebuvo matyti, kad tą dieną aptariamieji dokumentai buvo viešai prieinami³².

76. Taigi apžvelgus bylas, Bendrojo Teismo nurodytas kaip precedentus, kuriais grindė savo pagrindinę teisinę poziciją skundžiamoje nutartyje³³, atrodytų, kad šioje byloje nurodytas kriterijus dar niekada nebuvo taikomas. Tai savaime tikrai nėra lemiamas. Sąjungos jurisprudencijos organiškumas reiškia, kad *passim dictum* vienoje byloje staiga tampa *loginiu pagrindu (ratio)* kitoje. Tai, kad toks kriterijus iš tikrųjų niekada nebuvo taikomas, paminėta vien siekiant pabrėžti, kad jo poveikis ir padariniai neabejotinai išlieka neaiškūs.

30 2006 m. gruodžio 11 d. Nutartis *Weber / Komisija* (T-290/05, nepaskelbta Rink., EU:T:2006:381).

31 2012 m. spalio 3 d. Sprendimas *Jurašinović / Taryba* (T-63/10, EU:T:2012:516, 24 punktas)

32 Ten pat, 26 punktas.

33 Paskutiniame skundžiamos nutarties 27 punkte nurodytame 2013 m. spalio 15 d. Sprendime *European Dynamics Belgium ir kt. / EMA* (T-638/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:530) atsitiktinė nuoroda į Sprendimą *Jurašinović* nebuvo reikšminga byla.

ii) Bendrojo Teismo jurisprudencijos variacijos

77. Dar reikėtų pažymėti, kad dėl to paties klausimo Bendrojo Teismo jurisprudencijoje laikomasi ir kitų reikšmingų krypčių – ar ieškinio dėl panaikinimo, susijusio su galimybe susipažinti su dokumentais, objektas (dalykas) išnyksta ir kiek jis išnyksta po to, kai trečioji šalis paviešina prašomą dokumentą.

78. Prieš 1995 metais priimant sprendimus *Weber* ir *Jurašinović*, kai galimybė susipažinti su Sąjungos institucijų dokumentais buvo reglamentuojama konkrečių tų institucijų taisyklių, *Svenska Journalistförbundet* nesėkmingai prašė Tarybos suteikti galimybę susipažinti su tam tikrais su Europos policijos biuru (Europolas) susijusiais dokumentais. Nepaisant to, tas pats pareiškėjas jau buvo gavęs nagrinėjamus dokumentus iš Švedijos valdžios institucijų. Vis dėlto tokiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas konstatavo, kad „asmuo, kuriam atsisakoma leisti susipažinti su dokumentu arba dokumento dalimi, vien dėl šios aplinkybės įgyja suinteresuotumą sprendimo panaikinimu <...> Tai, kad prašomi dokumentai jau buvo viešojoje erdvėje, šiuo klausimu neturi reikšmės“³⁴. Tada Bendrasis Teismas nagrinėjo bylą iš esmės ir galiausiai panaikino Tarybos sprendimą neleisti pareiškėjui susipažinti su prašomais dokumentais.

79. Galbūt net svarbiau tai, kad jau *po* sprendimų *Weber* ir *Jurašinović* byloje *Access Info Europe / Taryba*³⁵ ieškovas ginčijo Tarybos atsisakymą leisti jam susipažinti su tam tikra informacija, esančia pažymoje dėl pasiūlymo dėl naujo reglamento dėl galimybės susipažinti su Sąjungos institucijų dokumentais, nes tai pakenktų jos sprendimų priėmimo procesui. Atsiliepime Taryba nurodė, kad visas prašomas dokumentas jau buvo prieinamas iki ieškinio pareiškimo dienos organizacijos *Statewatch* interneto svetainėje. Tarybos teigimu, jis buvo paskelbtas be leidimo. Priimdama sprendimą dėl prašymo suteikti galimybę susipažinti Taryba apie tai nežinojo. Dublike ieškovė pripažino jau turinti viso dokumento kopiją, bet pripažino ir tai, kad pateikdama pareiškimą dėl galimybės susipažinti apie šią kopiją nežinojusi.

80. Bendrasis Teismas nusprendė, jog tai, kad visas prašomas dokumentas buvo atskleistas internete, ir tai, kad ieškovė vėliau susipažino su šio dokumento turiniu, neleido daryti išvados, kad ji nebėra suinteresuota prašyti panaikinti skundžiamą sprendimą³⁶. Buvo konstatuota, kad organizacijos *Statewatch* veiksmai nėra svarbūs vertinant ieškovės suinteresuotumą dėl tokio sprendimo panaikinimo. Taigi, nors ieškovė galėjo gauti informaciją, su kuria Taryba neleido susipažinti, ji vis tiek buvo suinteresuota, kad sprendimas dėl atsisakymo būtų panaikintas³⁷.

81. Skirtingai nei Bendrajam Teismui³⁸, man sunku atskirti poziciją, kurios Bendrasis Teismas laikėsi tose bylose, nuo šios bylos. Bendrojo Teismo tose bylose priimtas sprendimas labai skiriasi tiek savo logika, tiek požiūriu – jis nusprendė, kad tai, jog trečioji šalis atskleidė prašomą dokumentą („teisėtai“, kaip buvo byloje *Svenska Journalistförbundet*, arba faktiškai „be leidimo“, kaip buvo byloje *Access Info Europe*), neturėjo jokios įtakos ieškovo prašymo patenkinimui iš esmės, taigi ir ieškovo suinteresuotumui pareikšti ieškinį dėl neigiamo sprendimo panaikinimo.

34 1998 m. birželio 17 d. Sprendimas *Svenska Journalistförbundet / Taryba* (T-174/95, EU:T:1998:127, 67 ir 69 punktai). Išskirta mano.

35 2011 m. kovo 22 d. Sprendimas *Access Info Europe / Taryba* (T-233/09, EU:T:2011:105), patvirtintas išnagrinėjus apeliacinį skundą 2013 m. spalio 17 d. Sprendime *Taryba / Access Info Europe* (C-280/11 P, EU:C:2013:671).

36 Ten pat, 34 punktas.

37 Ten pat, 36 ir 37 punktai.

38 Skundžiamos nutarties 29 ir 30 punktai. Vienintelis mėginimas atskirti *Svenska Journalistförbundet* (nekalbant apie jo sąsają su *Access Info Europe*) būtų teigiant, kad, skirtingai nei byloje *Svenska Journalistförbundet*, dėl šioje byloje nagrinėjamo atskleidimo teisėtumo nekyla jokių abejonių. Vis dėlto toks teiginys būtų ne tik ginčytinas, bet ir neaktualus, kaip bus nurodyta tolesnėje šios išvados dalyje.

iii) Sprendimas *ClientEarth*

82. Galiausiai, ir galbūt svarbiausia, kad neseniai Teisingumo Teismo didžioji kolegija byloje *ClientEarth*³⁹ turėjo galimybę nagrinėti prašymo materialinio patenkinimo poveikį pareiškėjo suinteresuotumui byloje dėl ieškinio dėl panaikinimo, susijusio su galimybe susipažinti su dokumentais.

83. *ClientEarth* buvo pelno nesiekianti aplinkos apsaugos organizacija. Ji pateikė Komisijai prašymą leisti susipažinti su tam tikromis poveikio vertinimo ataskaitomis. Komisija iš pradžių atsisakė patenkinti prašymą, remdamasi sprendimų priėmimo proceso apsauga. Vis dėlto vėliau ji laipsniškai paskelbė visus *ClientEarth* prašomus dokumentus nagrinėjant bylą Teisingumo Teisme⁴⁰.

84. Atsakydamas į Komisijos pareiškimą, kad nebereikia priimti sprendimo, Teisingumo Teismas atsakė, kad, „nepaisant <...> nurodytų įvairių [prašomų] dokumentų paskelbimo ir perdavimo [ieškovei]“ vykstant šiam apeliaciniam procesui, <...> ginčijamų sprendimų Komisija neatšaukė, taigi išliko ginčo dalykas“⁴¹.

85. Sutinku su apeliante, kad Sprendimas *ClientEarth* šiuo klausimu yra reikšmingas šiai bylai. Nors pagal faktines aplinkybes byla *ClientEarth* visų pirma naudinga, kiek tai susiję su bet koku paskesniu arba liekamuju suinteresuotumu pareikšti ieškinį tais atvejais, kai ieškovo prašymas visiškai patenkinamas, todėl ji pirmiausia bus svarbi nagrinėjant apeliančės pateiktą antrąjį apeliacinio skundo pagrindą, negalima nepastebėti jos poveikio ir pirmajam pagrindui.

86. Sprendime *ClientEarth*, atsižvelgiant į paskesnę paaiškinimą Sprendime *Rogesa*⁴², Teisingumo Teismas patvirtino, jog tam, kad išnyktų ieškinio objektas, pareiškėjo prašymas turi būti arba patenkintas *formaliai* (institucija turėtų panaikinti ginčijamą sprendimą), arba jo visišką ir galutinį *materialinį* patenkinimą turėtų užtikrinti pati institucija. Norėčiau pabrėžti, kad abiejose bylose Teisingumo Teismas laikė prašymą visiškai materialiai patenkintu tik tuo atveju, jeigu: i) ieškovas gavo išsamius ir visos apimties prašomus dokumentus; ir (ii) jei ieškovas gavo juos iš nagrinėjamos institucijos.

87. Vis dėlto toks požiūris negali būti taikomas: i) ieškovui, kuriam buvo pranešta, kad tikriausiai egzistuoja suredaguota prašomo dokumento versija; ii) jį apie tai informavo net ne institucija, kurios jis to dokumento prašė, o teismas; ir iii) šią versiją paskelbė privati trečioji šalis, ieškovui ir institucijai apie tai nežinant.

88. Pripažinimas, kad taip prarandamas suinteresuotumas, visiškai nesiderintų su Reglamento Nr. 1049/2001 logika ir prasme. Be to, net ir galimai užtikrinant tokių teisių įgyvendinimą Sąjungos teismuose⁴³, iš pirmo žvilgsnio viliojanti logika greitai užbaigti bylą, jei tai galėtų turėti kokią nors reikšmę⁴⁴, būtų prastas pasirinkimas. Jau nekalbant apie akivaizdų nesiderinimą su minėto reglamento prasme, Sprendimo *Jurašinović* kriterijus iš tikrųjų kelia daugiau praktinių problemų, nei galimai siūlo (lengvų) išeičių; toliau nagrinėsiu šį klausimą.

39 2018 m. rugsėjo 4 d. Sprendimas *ClientEarth / Komisija* (C-57/16 P, EU:C:2018:660).

40 Ten pat, 38 punktas.

41 45 punktas, kuriame Teisingumo Teismas rėmėsi 2007 m. birželio 7 d. Sprendimu *Wunenburger / Komisija* (C-362/05 P, EU:C:2007:322, 48 ir 49 punktai).

42 2019 m. gruodžio 17 d. Nutartyje *Rogesa / Komisija* (C-568/18 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2019:1092) Teisingumo Teismas nusprendė, kad nebereikia priimti sprendimo byloje, kai Komisija galiausiai atskleidė prašomus dokumentus, nors ir nepanaikino pirminio neigiamo sprendimo. Vis dėlto, kaip Teisingumo Teismas paaiškino 26 punkte, apeliančias *neginčijo* to, kad atskleidimas *visiškai* patenkino apeliančio prašyme leisti susipažinti siekiamus tikslus ir kad jis gavo visus prašytus dokumentus iš Komisijos.

43 Žinoma, jeigu vis dar būtų ką užtikrinti, nes šiais laikais anksčiau ar vėliau kažkas vis tiek bus paskelbta kur nors internete...

44 *Quid non*. Vis dėlto tokia pagunda visada išlieka.

3. Sprendimo „Jurašinović“ keliamos problemos (kurias rodo ši byla)

89. Sprendime *Jurašinović* Bendrasis Teismas nustatė tris kriterijus arba sąlygas, kurios turi būti įvykdytos, kad būtų galima pripažinti, kad ieškinys dėl Sąjungos institucijos atsisakymo panaikinimo neteko dalyko. Šie kriterijai atrodo kumuliaciniai: i) dokumentą turėjo paskelbti trečioji šalis, kad jis būtų viešojoje erdvėje ieškinio dėl panaikinimo pareiškimo dieną arba bent sprendimo priėmimo metu; ii) ieškovas gali su juo susipažinti; iii) šio dokumento naudojimas yra teisėtas.

90. Šis kriterijus kelia bent tris praktines problemas: žinojimo, autentiškumo ir teisėto naudojimo.

91. Pirma, kyla *žinojimo* ir dokumento prieinamumo klausimas. Apeliantė teigė, kad jos teisė gauti informaciją pagal Reglamentą Nr. 1049/2001 negali priklausyti nuo jos gebėjimo naudotis „Google“ ar jos žinojimo, kad trečioji šalis patalpino prašomą dokumentą kibernetinėje erdvėje. Versti piliečius ieškoti kibernetinėje erdvėje prieštarautų Reglamento Nr. 1049/2001 tikslui užtikrinti, kad teisės susipažinti su dokumentais įgyvendinimas būtų kuo labiau palengvintas. Savo ruožtu kita apeliacinio proceso šalis nurodė, jog tikėtina, kad apeliantė žinojo apie šį paskelbimą, nes tame tinklaraštyje buvo skelbiami ir keli jos straipsniai.

92. Šiuo klausimu visiškai sutinku su pareiškėja. Reglamente Nr. 1049/2001 nustatytas institucinis kelias gauti tam tikrus dokumentus. Ar kiekvienas pareiškėjas, kuris dabar nori prašyti dokumento, pirmiausia turi nuodugniai jo paieškoti internete? Be to, jeigu ji kada nors norėtų pareikšti ieškinį dėl neigiamo sprendimo panaikinimo, ar jai reikėtų periodiškai atlikti paiešką, kol nagrinėjamas ieškinys, siekiant įsitikinti, kad ateityje prašomas dokumentas nepasirodys kur nors internete?

93. Šioje byloje taip pat aiškėja kitas neįprastas pirmosios Sprendimo *Jurašinović* sąlygos elementas – suinteresuotumas prarandamas ne tik tuo atveju, jeigu pareiškiant ieškinį pareiškėjo prašymas jau yra materialiai patenkintas, bet ir bet kada po to, „bent sprendimo priėmimo metu“. Tai ne tik prieštarauja ankstesniems paties Bendrojo Teismo teiginiams⁴⁵, bet ir vėlesniam Sprendimui *ClientEarth*, kuriame buvo pagrįstai konstatuota, jog tai, kas įvyksta *pareiškus* ieškinį dėl neigiamo sprendimo panaikinimo, gali turėti tik ribotą reikšmę.

94. Be to, šioje byloje vadovaujantis tokia logika prieinama iki absurdo – ar suinteresuotumas būtų prarastas ne tik todėl, kad dokumentus kažkur internete paskelbė trečioji šalis, bet ir dėl tokių dokumentų, apie kuriuos nežinojo nei pareiškėja, nei institucija atsakovė? Kaip ir vienas, ir kitas teigė Bendrajame Teisme, *jie nežinojo* apie paskelbimą tuo metu, kai Parlamentas priėmė patvirtinamąjį sprendimą, iki pat tos akimirkos, kai juos apie tai informavo pats Bendrasis Teismas. Taigi, atsakant į šios išvados įžangoje minėtą citatą iš „Kopos“, tada laikantis Bendrojo Teismo pozicijos faktiškai taptų įmanomas „(prašomo dokumento) atskleidimas (niekada) nesuteikiant (galimybės susipažinti su juo)“ ar netgi „atskleidimas nežinant“.

95. Antra, kyla prašomo dokumento *autentiškumo* ir vientisumo klausimas: apeliantė ir Švedijos valstybė teigia, kad apeliantė turi gauti informaciją iš autentiškų šaltinių, ypač atsižvelgiant į savo profesinę veiklą – mokslo tyrimus. Apeliantė pabrėžė, kad yra mokslininkė, kurią remia Suomijos akademija. Jai privalomi kokybės, objektyvumo ir mokslo tyrimų etikos standartai, todėl ji negali remtis internete randama nutekinta arba redaguota informacija ir privalo naudoti informaciją tik iš autentiškų šaltinių. Dėl to ji pabrėžė, kad E. De Capitani savo tinklaraštyje nurodė, kad jo paskelbtas turinys yra „mano išskirta ir (arba) anotuota versija“.

45 Žr. šios išvados 77–81 punktus.

96. Savo ruožtu Bendrasis Teismas pažymėjo, jog šalys nesiginčijo, kad E. De Capitani „viešai paskelbė visą dokumentą internete“ ir kad „Teisingumo Teismas išdėstė visą prašomo dokumento turinį“⁴⁶ Sprendime *De Capitani*⁴⁷.

97. Nekomentuosiu Bendrojo Teismo šiuo klausimu pateikto faktinio teiginio. Apeliantė nenurodė jokie įrodymų iškraipymo. Man nepavesta vertinti, kas iš tikrųjų yra „visas“ prašomas dokumentas, kuris, bent tada, kai jį žiūrėjo šis generalinis advokatas, buvo atviras HTML tinklaraščio įrašas, taisytas ir su autoriaus anotacijomis⁴⁸.

98. Iš apeliančės pareiškimų Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme matyti, kad jos netenkino „atskleistas“ dokumentas, nes E. De Capitani internete paskelbta versija nebuvo autentiška ir dėl to ji negalėjo remtis ja savo tikslams.

99. Vėl negaliu nesutikti su pastaruoju teiginiu. Mano nuomone, tai, dėl kokio tikslo apeliančė norėjo gauti dokumentą, pagal Reglamentą Nr. 1049/2001 neturi reikšmės⁴⁹. Bet kuris pareiškėjas, nesvarbu, ar jis žurnalistas, mokslininkas, ar tiesiog smalsus pilietis, pagal šį reglamentą turi aiškią teisę gauti institucijos atsakymą. Kaip jau minėjau šioje išvadoje⁵⁰, reikalavimas, kad institucija pateiktų atsakymą, jeigu ji priima teigiamą sprendimą pagal 10 straipsnio 1 dalį arba 10 straipsnio 2 dalį, savaime užtikrina pateiktos informacijos autentiškumą ir patikimumą. Ši teisė pagal reglamentą priklauso kiekvienam pareiškėjui, nepaisant to, kam jis siekia gauti informaciją.

100. Iš tikrųjų skundžiamos nutarties 26 punkte esantis Bendrojo Teismo teiginys sukeltų tokias pasekmes, kad tektų „pačiam parengti oficialaus sprendimo versiją, remiantis informacija, kuri pateikta privačiame suredaguotame tinklaraštyje, ir Bendrojo Teismo sprendimu kitoje byloje“, kai ir vienas, ir kitas buvo paskelbti arba „atrasti“ praėjus daug laiko po pirminio sprendimo, kuris vis dar peržiūrimas.

101. Trečia, su abiem ankstesniais aspektais yra susijęs *teisėto naudojimo* klausimas, kuris yra trečioji Sprendime *Jurašinović* nustatyta sąlyga. Skundžiamos nutarties 28 punkte nurodyta, kad „pats dokumento adresatas paskelbė visą prašomą dokumentą, todėl nekyla abejonių, kad ieškovė gali visiškai teisėtai naudoti jį savo darbui universitete.“

102. Ir vėl šis teiginys mane šiek tiek trikdo. Kaip asmuo, siekiantis galimybės susipažinti su dokumentu ir informuotas institucijos, kad dokumentas negali būti atskleistas, vėliau sužinojęs, kad to dokumento versija patalpinta kažkur privačiame tinklaraštyje, ar gali būti tikras, kad tokio internete rasto dokumento panaudojimas yra „toks pat teisėtas, jeigu jis būtų gautas pagal Reglamentą Nr. 1049/2001“? Pareiškėjai buvo pasakyta, kad ji negali gauti to paties dokumento. Ar pareiškėja, gavusi tokį aiškų atsisakymą, neturėtų gana logiškai daryti prielaidos, kad nagrinėjamas dokumentas atsidūrė internete be leidimo? Ar tai nebūtų vienintelė išvada, nes net sužinojęs, kad trečioji šalis paviešino dokumentą internete, Parlamentas nepanaikino savo pirminio neigiamo sprendimo ir laikėsi jo iki pat šios dienos?

103. Pagal nagrinėjamos bylos faktines aplinkybes apeliančės pagrįstai padaryta prielaida dėl „teisėto naudojimo“ būtų visiškai priešinga Bendrojo Teismo prielaidai. Be to, apskritai negalima tikėtis, kad asmuo, tinkamai nuėjęs nurodytą institucinį kelią tam, kad gautų tam tikrą dokumentą pagal Reglamentą Nr. 1049/2001, atliks išsamų teisinį vertinimą arba pareikš ieškinį Sąjungos teismuose, kad

46 Skundžiamos nutarties 26 punktas.

47 2018 m. kovo 22 d. Sprendimas *De Capitani / Parlamentas* (T-540/15, EU:T:2018:167).

48 Kaip jau nurodyta šios išvados 13 punkte.

49 Žr. reglamento 6 straipsnio 1 dalies paskutinį sakinį (cituotą šios išvados 9 punkte).

50 Žr. šios išvados 58–64 punktus.

jie atliktų šį vertinimą, siekdamas nustatyti, ar jis gali teisėtai naudotis internete rasta prašomo dokumento versija. Remiantis Reglamente Nr. 1049/2001 nustatyta sistema, toks asmuo turi teisę gauti vienareikšmį ir tiesioginį atsakymą iš Sąjungos institucijos, kuri taip pat užtikrina trečiosios šalies viešai paskelbtų dokumentų vientisumą, autentiškumą ir naudojimo teisėtumą.

104. Aiškumas dėl teisėto naudojimo dar svarbesnis pasaulyje, kuriame anksčiau ar vėliau įvairiausia informacija ima skliti internete⁵¹. Įvertinti kai kurios tokios informacijos naudojimo teisėtumą gali būti sudėtinga, pradedant nuo tikrosios autorystės ir dokumento autentiškumo. Todėl Reglamente Nr. 1049/2001 įtvirtinta sistema turi esminę reikšmę siekiant patikimai nustatyti teisėtą pačios institucijos naudojimą, kad tokių klausimų vėliau nekiltų bylose ar bylinėjantis⁵².

4. Grįžtant prie šaknų: pareiškėjo prašymo materialinio patenkinimo sąlygos byloje dėl galimybės susipažinti su dokumentais

105. Šioje išvadoje gana išsamiai išnagrinėjau skundžiamoje nutartyje Bendrojo Teismo taikytą Sprendimo *Jurašinović* kriterijų. Taip siekiau paaiškinti, kodėl manau, kad toks požiūris yra konceptualiai klaidingas, o praktiškai – absurdiškas.

106. Kaip matyti iš ankstesnės šios išvados dalies, energija, kurią Sąjungos teismai naudotų, ateityje nagrinėdami ieškinius dėl neigiamų sprendimų, priimtų pagal Reglamentą Nr. 1049/2001, panaikinimo, turėtų mažai ką bendro su bylos esme. Ji išsigimtų į nesibaigiančias (faktines) diskusijas apie tai, kas ką tiksliai paskelbė, kur tai buvo paskelbta ir kada, kas apie tai žinojo ir ar kažkur trečiosios šalies paskelbtas dokumentas turi tiek pat pastraipų, kiek originalus dokumentas, ar ne, ir taip toliau.

107. Be to, tada tokiomis faktinėmis diskusijomis būtų naudojamosi siekiant faktiškai atimti iš asmens teisę kreiptis į Sąjungos teismus. Atkreiptinas dėmesys, jog nutartis, kurioje konstatuojama, kad nebereikia priimti sprendimo, yra gana griežta priemonė, pagal kurią Sąjungos teismai prieš ieškovo valią padaro išvadą, kad ieškovo ieškinys yra iš esmės dirbtinis ir stokoja realaus turinio. Todėl ji turi būti taikoma atsargiai, net švelniai, visų pirma tais atvejais, kai Sąjungos teismai formalų ginčo objektą jau būna pakeitę materialiniu ginčo objektu, kaip yra bylose dėl galimybės susipažinti su dokumentais⁵³. Jeigu kitu etapu prašymo materialinio patenkinimo turinys pradedamas nustatinėti iš naujo ir tampa visiškai nepanašus į tai, ko teismo buvo prašoma iš pradžių⁵⁴, grėsmingai priartėjama prie realios teisės kreiptis į teismą atėmimo.

51 Žr. neseniai priimtą 2017 m. liepos 18 d. Sprendimą *Komisija / Breyer* (C-213/15 P, EU:C:2017:563, 62 punktas) arba 2019 m. gegužės 14 d. Nutartį *Vengrija / Parlamentas* (C-650/18, nepaskelbta Rink., EU:C:2019:438, 14 punktas). Taip pat žr. 2009 m. sausio 29 d. Nutartį *Donnici / Parlamentas* (C-9/08, nepaskelbta Rink., EU:C:2009:40, 18 punktas).

52 2019 m. gegužės 14 d. Nutartyje *Vengrija / Parlamentas* (C-650/18, nepaskelbta Rink., EU:C:2019:438) Vengrija kaip priedą prie ieškinio Teisingumo Teisme pridėjo Parlamento teisės tarnybos pateiktą teisinę nuomonę. Vis dėlto, nors nei Vengrija, nei kuri nors kita šalis niekada neprašė jos atskleisti, ši teisinė nuomonė buvo paskelbta interneto svetainėje „Politico“. Teisingumo Teismas nusprendė, kad leidimas šiai valstybei narei patalpinti Parlamento teisinę nuomonę, kurios šis neleido paskelbti, reikštų procedūros pateikti prašymą leisti susipažinti su tokiu dokumentu pagal Reglamentą Nr. 1049/2001 apėjimą.

53 Ypač jeigu tai būtų taikoma esant tokiai situacijai, kai nėra aiškių taisyklių dėl tinkamo institucijos elgesio tokiomis aplinkybėmis. Ar gali institucija iš esmės patenkinti pareiškėjo prašymą, net formaliai negrįždama prie savo ankstesnio sprendimo? Ar dėl to jos veiksmai gali prieštarauti jos pačios teisėtam sprendimui? Jeigu prie sprendimo reikia grįžti, ar tai turėtų būti daroma *ex officio*, ar tik pareiškėjui pateikus naują prašymą, paprastai tuo atveju, kai pašalinama ankstesnė kliūtis atskleisti dokumentą? Didesniu Sąjungos institucijų lankstumu, kurį lemia tai, kad nėra Europos administracinių procedūrų kodekso, kuriuo paprastai turėtų būti reglamentuojami tokie klausimai, negali būti veiksmingai naudojamosi ir remiamasi prieš individualius pareiškėjus, siekiančius galimybės pasinaudoti teismine kontrole. Turėtų būti visiškai priešingai – tai, kad nėra taisyklių, turėtų būti aiškinama institucijos (-ų) nenaudai, ypač jei tai susiję su asmens teise kreiptis į Sąjungos teismus.

54 Nenoriu, kad tai skambėtų pernelyg formaliai, bet pirminis ieškinio dalykas yra ir išlieka *ginčijamo* Europos Parlamento *sprendimo panaikinimas*. Pagal analogiją būtų galima įsivaizduoti situaciją, kai nusiperku bilietus į koncertą, bet organizatoriai man jų taip ir nepristato (nesvarbu, dėl kokių priežasčių). Kai pareiškiu jiems ieškinį civilinių bylų teisme, prašydamas atsiųsti man šiuos bilietus arba grąžinti pinigus, teismas manęs klausia, ar mane tenkintų drebančia kurio nors žiūrovo ranka mobiliuoju telefonu įrašyto ir vėliau internete paskelbto koncerto (dalių) įrašo peržiūra. Kadangi toks vaizdo įrašas tikriausiai buvo paskelbtas laikantis autorių teisių taisyklių, civilinių bylų teismas nusprendžia, kad nebereikia priimti sprendimo dėl mano ieškinio, nes galiau pasižiūrėti šį vaizdo įrašą internetu.

108. Dėl visų šių priežasčių siūlyčiau Teisingumo Teismui pripažinti pagrįstu pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą ir grįžti prie racionalaus paprastumo taikant esamą materialinio patenkinimo kriterijų, kurį Teisingumo Teismas neseniai patvirtino sprendimuose *ClientEarth* ir *Rogesa*, kuriuos galima apibendrinti taip, kaip nurodyta toliau.

109. Pareiškėjas, prašantis panaikinti institucijos pagal Reglamentą Nr. 1049/2001 priimtą sprendimą, gali prarasti *pirminį suinteresuotumą* pareikšti ieškinį, jeigu (ir tik jeigu) jo prašymas yra formaliai arba materialiai visiškai patenkinamas. *Formalus* prašymo patenkinimas reiškia, kad institucija panaikina ginčijamą sprendimą. *Materialinis* prašymo patenkinimas taip pat gali įvykti net ir formaliai nepanaikinus sprendimo, bet tik jeigu pareiškėjas gauna: i) *visą išsamų* prašomą dokumentą (-us) tokios formos ir apimties, kaip ir prašė; ir ii) *iš atitinkamos institucijos* vienu iš būdų, numatytų Reglamento Nr. 1049/2001 10 straipsnio 1 dalyje ar net šio straipsnio 2 dalyje.

110. Dėl tokio visiško patenkinimo gali dingti *pirminis suinteresuotumas* pareikšti ieškinį arba toliau tęsti bylą Sąjungos teismuose. Jeigu ieškovas neturi *tolesnio arba jokio kito suinteresuotumo* tęsti bylą (šis klausimas nagrinėjamas kitoje šios išvados dalyje, analizuojant antrąjį apeliacinio skundo pagrindą), išimtiniais atvejais gali būti pripažintas visiškas suinteresuotumo praradimas byloje ir dėl to gali nebelikti poreikio joje priimti sprendimą⁵⁵.

111. Pagal šios bylos faktines aplinkybes akivaizdu, kad apeliančės prašymas nebuvo patenkintas nei formaliai, nei materialiai. Apeliančė akivaizdžiai išlaikė pirminį suinteresuotumą, kad šioje byloje būtų priimtas sprendimas dėl esmės. Taigi Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą. Skundžiama nutartis turėtų būti panaikinta.

C. Antrasis apeliacinio skundo pagrindas

112. Mano nuomone, pirmasis apeliacinio skundo pagrindas turėtų būti pripažintas pagrįstu. Jeigu Teisingumo Teismas pritartų mano analizei šiuo klausimu, nebereikėtų nagrinėti apeliacinio skundo antrojo pagrindo. Vis dėlto atsižvelgdamas į generalinių advokatų užduotį visapusiškai padėti Teisingumo Teismui pateiksiu kelias baigiamąsias pastabas dėl apeliacinio skundo antrojo pagrindo.

113. Šios pastabos tikrai gali būti gana glaustos, nes po Sprendimo *ClientEarth* ir antrasis apeliacinio skundo pagrindas būtų pagrįstas. Taikant nagrinėjamos bylos faktinėms aplinkybėms tai, kas buvo konstatuota tame sprendime, darytina išvada, kad apeliančė ne tik niekada neprarado pirminio suinteresuotumo šia byla, bet ir turėtų *tolesnį suinteresuotumą*, kad būtų priimtas Bendrojo Teismo sprendimas, bent remiantis tuo, kad ateityje būtų išvengta neteisėtumo pasikartojimo dėl galimų kitų jos prašymų leisti susipažinti.

114. Skundžiamos nutarties 33 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad Parlamento atsisakymas suteikti galimybę susipažinti buvo būdingas konkrečiai bylai ir *ad hoc* pobūdžio. Nurodomas neteisėtumas negalėjo pasikartoti ateityje, kitomis nei konkrečios šios bylos aplinkybės. Kalbant konkrečiai, „ginčijamame sprendime išdėstytas Parlamento atsisakymas buvo grindžiamas išimtimi, susijusia su teismo proceso apsauga <...> kol nagrinėjama byla, nes Parlamentas pažymėjo, kad prašomas dokumentas buvo reikšmingai susijęs su tuo metu vykusiu teismo procesu byloje, kurioje priimtas Sprendimas [*De Capitani*], ir kad prašymas suteikti galimybę susipažinti buvo pateiktas vykstant aktyvioms diskusijoms tinklaraščiuose ir reiškiant nuomones, kurios galėjo paveikti jo paties poziciją byloje“.

⁵⁵ Bylose, kuriose *pirminis* suinteresuotumo buvo prarastas tik *po to*, kai buvo pareikštas ieškiny, ir, nesant jokių konkrečių veiksnių, visas bylinėjimosi išlaidas turėtų padengti Sąjungos institucija (šiuo klausimu žr. 2018 m. rugsėjo 4 d. Sprendimą *ClientEarth / Komisija* (C-57/16 P, EU:C:2018:660, 130 punktas) ir 2019 m. gruodžio 17 d. Nutartį *Rogesa / Komisija* (C-568/18 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2019:1092, 37 punktas).

1. Šalių pastabos

115. Apeliantė, kaip ir Suomijos ir Švedijos vyriausybės, laikosi nuomonės, kad apeliantė išlaikė suinteresuotumą pareikšti ieškinį, nes nagrinėjamas neteisėtumas gali pasikartoti ateityje, neatsižvelgiant į konkrečias šios bylos aplinkybes. Apeliantės teigimu, kitos apeliacinio proceso šalies atsisakymas suteikti galimybę susipažinti su prašomu dokumentu nebuvo būdingas konkrečiai bylai ir *ad hoc* pobūdžio. Kaip ir byloje *ClientEarth*, labai tikėtina, kad apeliantė ateityje teiks daugiau prašymų dėl galimybės susipažinti su panašiais į nagrinėjamąjį dokumentais, nes dabartinis jos tyrimas tuo klausimu bus tęsiamas bent iki 2021 m.

116. Apeliantė taip pat tvirtina, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teisme ginčijamas dokumentas yra neatskirama teismo proceso dalis. Tai, kad tinklaraščiuose vykta aktyvios diskusijos, negali būti pagrindas nesuteikti galimybės susipažinti su dokumentais. Skundžiama nutartimi Bendrasis Teismas būtų iš tikrųjų sukūręs dokumentų kategoriją – galutinius sprendimus dėl atsisakymo, kurie gali būti skundžiami teismui, bet kurių negalima atskleisti ir kuriems būtų taikoma *de facto* bendroji neatskleidimo prezumpcija.

117. Suomijos valstybė savo ruožtu laikosi nuomonės, kad tikrai kyla didelis pavojus, kad kita apeliacinio proceso šalis ateityje atsisakys atskleisti priimamus sprendimus, motyvuodama teismo proceso apsauga.

118. Kitos apeliacinio proceso šalies teigimu, apeliantė painioja liekamojo suinteresuotumo bylos baigtimi klausimą su ginčijamo sprendimo teisėtumo klausimu. Bendrasis Teismas pagrįstai nusprendė, kad klausimas, ar sprendimas dėl atsisakymo buvo būdingas būtent šiai bylai ir *ad hoc* pobūdžio, buvo reikšmingas dalykas. Atsisakymas suteikti galimybę susipažinti buvo konkrečiai būdingas šios bylos aplinkybėms. Jis buvo grindžiamas atitinkamo dokumento vertinimu konkrečiomis teismo proceso aplinkybėmis, ir šis teismo procesas sukėlė didelį žiniasklaidos ir visuomenės susidomėjimą. Taigi kita apeliacinio proceso šalis tvirtina, kad Bendrasis Teismas pagrįstai nekvalifikavo kitos apeliacinio proceso šalies sprendimo dėl atsisakymo kaip *de facto* bendrosios neatskleidimo prezumpcijos. Šios bylos aplinkybės skiriasi nuo bylos *ClientEarth* aplinkybių, todėl šis sprendimas netaikytinas.

2. Dar kartą apie Sprendimą „ClientEarth“

119. Pritariu šalims, kad Teisingumo Teismo sprendimas *ClientEarth* tikrai turi lemiamą reikšmę šiai bylai. Vis dėlto, kadangi panašu, kad abi šalys daro šiek tiek skirtingas išvadas iš minėto sprendimo, atrodo būtina išsamiai nurodyti tai, kas jame buvo konstatuota.

120. Galima priminti, kad toje byloje⁵⁶, kadangi tuo metu, kai Teisingumo Teismas nagrinėjo šią bylą, Komisija jau būtų visiškai (iš esmės) patenkinusi apeliantės prašymą, lemiamą reikšmę tikrai įgijo tolesnis arba papildomas suinteresuotumas bylos baigtimi. Dėl šio liekamojo arba *tolesnio suinteresuotumo* Teisingumo Teismas kaip reikšmingus išskyrė tris veiksnius.

121. Pirma, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad pavėluotas dokumentų atskleidimas jau pasibaigus sprendimo priėmimo procesui neatitiko *ClientEarth* tikslų, kurių ji siekė, pateikdama prašymą leisti susipažinti su dokumentais, ir taip ketino padaryti įtaką sprendimo priėmimo procesui („susierzinimas dėl atskleidimo tikslo“)⁵⁷.

⁵⁶ Žr. šios išvados 82–85 punktus.

⁵⁷ 2018 m. rugsėjo 4 d. Sprendimas *ClientEarth / Komisija* (C-57/16 P, EU:C:2018:660, 46–47 punktai).

122. Antra, Teisingumo Teismas konstatavo, kad Komisija savo pirminiame sprendime rėmėsi bendra prezumpcija, kad dokumentų, parengtų rengiant poveikio vertinimą, atskleidimas rimtai pakenks vykstančiam sprendimų priėmimo procesui. Komisija galimai taikytų šią bendrą prezumpciją ir ateityje, atsakydama į naujas paraiškas dėl galimybės susipažinti su dokumentais, parengtais rengiant vykdomus poveikio vertinimus. Taigi Teisingumo Teismas nusprendė, kad neteisėtumas galėjo pasikartoti ateityje („pasikartojimo grėsmė“)⁵⁸.

123. Trečia, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad *ClientEarth* buvo ypač neapsaugota nuo tokios prezumpcijos taikymo ateityje. Vienas iš jos, kaip organizacijos, kurios tikslas – aplinkos apsauga, uždavinių buvo skatinti didesnę Sąjungos teisėkūros proceso skaidrumą ir teisėtumą. Taigi buvo tikėtina, kad ji ir vėl pateiks prašymą leisti susipažinti su dokumentais ir kad Komisija vėl atsisakys leisti susipažinti remdamasi šia bendrąja prezumpcija. Dėl to *ClientEarth* tektų pareikšti naują ieškinį dėl panaikinimo, kad galėtų ginčyti šią prezumpciją iš esmės („ypač neapsaugota padėtis“)⁵⁹.

3. Pasikartojimo grėsmė

124. Priešingai nei apeliante, nesu visiškai įsitikinęs, kiek pirma nurodyti trys aspektai iš tiesų yra „kriterijus“ ir kiek jie yra tiesiog trys skirtingos aplinkybės, kurias Teisingumo Teismas pripažino svarbiomis toje konkrečioje byloje, kad *ClientEarth* pasiektų finišo tiesiąją, kiek tai susiję su liekamuoju suinteresuotumu pareikšti ieškinį.

125. Vis dėlto visiškai pritariu apeliantei, kad jeigu pozicija, kurios laikytasi Sprendime *ClientEarth* dėl grėsmės, kad institucija ir vėl padarys pažeidimą, kuriuo buvo kaltinama, būtų taikoma šiai bylai, ši sąlyga būtų įvykdyta.

126. Mano nuomone, Sprendime *ClientEarth* nurodytos antrosios kategorijos logika gali būti gana paprasta: ar ankstesnis atsisakymas leisti susipažinti su dokumentais: i) buvo grindžiamas bendra teisine nuostata, kurią kita apeliacinio proceso šalis galimai taikys ateityje; ii) dėl tos pačios apeliantės?

127. Atitinkamai apibrėžtos išimties logika pakankamai aiški – nei asmuo (subjektyvusis suinteresuotumas), nei iš tiesų Sąjungos teismai (objektyvusis suinteresuotumas) nenori pakartotinai nagrinėti tų pačių bylų, kuriose dėl kitos apeliacinio proceso šalies (institucijos) elgesio niekada nebus išnagrinėta bylos esmė. Taigi, siekiant teisės ir gero teisingumo vykdymo, kartais galima nuspausti „nepaisymo mygtuką“ ir išnagrinėti bylą iš esmės, net jei, vertinant griežtai, pirminis joje nagrinėjamo ginčo dalykas išnyko.

128. Vis dėlto, vertinant Sprendime *ClientEarth* išreikštą poziciją bendrai, jis pakankamai palankus ieškovams.

129. Pirma, pasikartojimo tikimybė aiškiai atskirta nuo konkrečių bylos aplinkybių, taigi akivaizdžiai „neatsižvelgiant į konkrečias nagrinėjamos bylos aplinkybes“⁶⁰. Tai išties gana logiška – siekiama, kad ta pati (abejotina) teisinė nuostata nebūtų taikoma kitose panašiose bylose. Kitu atveju šios sąlygos aiškinimas keltų labai daug problemų ir būtų beprasmis, visada konstatuojant, kad kiekviena byla yra skirtinga, todėl kiekvienas sprendimas yra *ad hoc* ir negali būti pritaikomas. Vis dėlto šiuo atveju akivaizdu, kad tikslas yra visai kitas – svarbu būtent išlaikyti galimybę pritaikyti atskiroms byloms.

⁵⁸ Ten pat, 49–53 punktai.

⁵⁹ Ten pat, 54 punktas.

⁶⁰ Be 2018 m. rugsėjo 4 d. Sprendimo *ClientEarth / Komisija* (C-57/16 P, EU:C:2018:660, 48–50 punktai), žr., pavyzdžiui, 2007 m. birželio 7 d. Sprendimą *Wunenburger / Komisija* (C-362/05 P, EU:C:2007:322, 52 punktas) ir 2020 m. balandžio 30 d. Sprendimą *Izba Gospodarcza Producentów i Operatorów Urządzeń Rozrywkowych / Komisija* (C-560/18 P, EU:C:2020:330, 40 punktas).

130. Antra, dėl to reikia suformuluoti pakankamai abstrakčią bendrą teisinę nuostatą, kuri galėtų būti taikoma būsimose bylose. Jeigu tokia nuostata galėtų būti suformuluota remiantis nagrinėjama byla, tada, žinoma, potencialus ieškovas neprivalėtų pateikti tai patvirtinančių įrodymų⁶¹. Pakaktų pagrįstos tikimybės⁶².

131. Trečia, vis dėlto taip pat yra aišku, kad pasikartojimo tikimybė turi būti susijusi su *tuo pačiu ieškovu*. Šiuo klausimu gali būti reikšminga tai, kad tai yra „ypač neapsaugotas“ asmuo, bet atrodo, kad Sprendime *ClientEarth* nenuėinama taip toli, kad asmeniui būtų suteikta galimybė pareikšti ieškinį dėl bendro intereso, tiesiog teigiant, kad institucija gali pasielgti taip pat neteisėtai ir dėl kai kurių kitų būsimų pareiškėjų. Konkretus ieškovas ir toliau išlieka suinteresuotas pareikšti ieškinį, jeigu jis visų pirma buvo asmeniškai suinteresuotas ginčyti nagrinėjamą neigiamą Sąjungos sprendimą, kol įvyko nuo ieškovo nepriklausantis įvykis, t. y. ginčijamo akto autorius apsigalvojo ieškovo naudai konkrečioje byloje⁶³.

132. Kalbant apie nagrinėjamą bylą, tikrai esu linkęs pritarti apeliantei, kad šie Teisingumo Teismo sprendimo *ClientEarth* elementai visiškai taikytini šioje apeliacinėje byloje.

133. Pirma, ar atsisakymas buvo paremtas plačia teisine nuostata dėl Reglamento Nr. 1049/2001 taikymo ir ar ji galėtų būti vėl taikoma? Iš tikrųjų taip ir nutiko. Praktiniu požiūriu atrodo, kad pagal šią prezumpciją, o gal labiau teisės taisyklę ar nuostatą⁶⁴, išeity, kad *Sąjungos teismuose ginčijamų Sąjungos sprendimų atskleidimas rimtai pakenktų teismo proceso apsaugai pagal Reglamentą Nr. 1049/2001 4 straipsnio 1 dalies b punktą, ypač jei dėl tokių sprendimų aktyviai diskutuojama*⁶⁵.

134. Ar tokia teisinė nuostata galėtų būti taikoma būsimose bylose? Žinoma, kad taip, ir labai paprastai, ir tai turėtų gana didelį poveikį galimybei susipažinti su dokumentais panašiose bylose – iš esmės pagal Reglamentą Nr. 1049/2001 atsirastų galimybė neleisti susipažinti su bet koku galutiniu administraciniu teismo sprendimu, kuris tuo metu kaip tik peržiūrimas Sąjungos teismuose, ir tai truktų gana ilgai, kol būtų baigta peržiūra Sąjungos teismuose⁶⁶.

135. Antra, nesileidžiant į intriguojančias diskusijas dėl to, ar mokslo stipendijas gaunantys mokslininkai yra ypač neapsaugota grupė (kaip tai suprantama Sprendime *ClientEarth*), buvo teigiama, kad pati apeliante dar galimai pateiks daugiau prašymų dėl galimybės susipažinti su Sąjungos institucijų dokumentais. Ji atlieka tyrimus ta pačia tema, o dabartiniai jos mokslo tyrimai finansuojami bent iki 2021 m. Taigi, laikantis Teisingumo Teismo pozicijos, kurią jis išreiškė Sprendime *ClientEarth*, yra pagrįsta tikimybė, kad ta pati apeliante pateiks daugiau prašymų, arba tiksliau, atsižvelgiant į visas Teisingumo Teismui nurodytas faktines aplinkybes, tokios prašymų pateikimo tikimybės tikrai negalima atmesti.

136. Apibendrinamas darau išvadą: jeigu Teisingumo Teismas taip pat norėtų išnagrinėti apeliantės pateiktą antrąjį apeliacinio skundo pagrindą, manau, kad šis pagrindas taip pat yra pagrįstas.

61 Tai, žinoma, nedraudžia kai kuriems ieškovams kaip burtininkams pateikti įrodymų dėl ateities.

62 Iš tiesų Sprendimo *ClientEarth* 53 punkte Teisingumo Teismas faktiškai netgi perkelia šią pareigą kitai apeliacinio proceso šaliai (institucijai), konstatuodamas, kad „bendrąją prezumpciją Komisija gali vėl taikyti ateityje gavusi naujų prašymų <...> o to ši institucija neginčijo“. Išskirta mano.

63 Šiuo klausimu žr. 2020 m. balandžio 30 d. Sprendimą *Izba Gospodarcza Producentów i Operatorów Urzędzeń Rozrywkowych / Komisija* (C-560/18 P, EU:C:2020:330, 49 ir 50 punktai), kuriuo buvo patvirtintas Sprendimas *ClientEarth*, nors šių dviejų bylų faktinės aplinkybės buvo atskirtos, kad būtų pasiektas kitoks rezultatas. Taip pat žr. generalinio advokato G. Pitruzzella išvadą byloje *Izba Gospodarcza Producentów i Operatorów Urzędzeń Rozrywkowych / Komisija* (C-560/18 P, EU:C:2019:1052, 88 punktas).

64 Mano nuomone, *ClientEarth* siekė ne teisinės prezumpcijos (t. y. *presumptio iuris* su visomis šios koncepcijos teisinėmis pasekmėmis), o teisinės nuostatos arba teisės taisyklės.

65 Atitinkamai suformuluota teisinė nuostata labai panaši į Teisingumo Teismo poziciją Sprendimo *ClientEarth* 49 punkte.

66 Nesant jokio reikalo leisti į diskusiją, ką šiam prašymui galėtų reikšti „vyko aktyvios diskusijos tinklaraščiuose“ (skundžiamos nutarties 33 punktas), pakanka pažymėti šio teiginio paradoksalumą – jei koks nors klausimas domina ir dėl jo galėtų kilti diskusijos, ar dėl to reikėtų neleisti susipažinti su dokumentu? Ar taip dažnai minimo Sąjungos institucijų atvirumo, skaidrumo ir didesnio atskaitingumo (Reglamento Nr. 1049/2001 2 konstatuojamoji dalis) reikėtų siekti tik kalbant apie sprendimus, kurie absoliučiai nieko nedomina?

D. Sprendimas dėl nagrinėjamos bylos

137. Apeliantė prašė Teisingumo Teismo panaikinti skundžiamą nutartį. Ji taip pat prašė Teisingumo Teismo taikyti Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnio antrą sakinį. Ši nuostata suteikia Teisingumo Teismui teisę priimti galutinį sprendimą šiuo klausimu, jeigu jis gali tai padaryti toje bylos stadijoje, negrąžinant bylos Bendrajam Teismui, kad šis priimtų sprendimą.

138. Kadangi šioje byloje Bendrasis Teismas neišnagrino nei jame iškelto ginčo priimtumo, nei esmės, siūlau Teisingumo Teismui panaikinti skundžiamą nutartį ir grąžinti bylą Bendrajam Teismui pagal Statuto 61 straipsnio pirmą sakinį. Iš tiesų, atsižvelgiant į pakankamai išskirtinę šios bylos nagrinėjimo eigą, šių klausimų nagrinėjimas buvo nutrauktas, nes Bendrasis Teismas, nagrinėdamas ginčą, nukreipė dėmesį į proceso organizavimo priemonę, kuri buvo pritaikyta pagal jo Procedūros reglamento 89 straipsnį.

V. Išvada

139. Siūlau Teisingumo Teismui:

- panaikinti 2018 m. rugsėjo 20 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo nutartį *Leino-Sandberg / Parlamentas* (T-421/17, nepaskelbta Rink. EU:T:2018:628),
- grąžinti bylą Bendrajam Teismui,
- atidėti bylinėjimosi išlaidų klausimą.